

Tien varrelta.

Teosofisen Seuran perusta. Annie Besantin artikkeli *The Basis of the Theosophical Society*, joka oli luettavana helmikuussa Seuran virallisessa aikakauskirjassa, Intiassa ilmestyvässä *Theosophistissa*, maaliskuussa englantilaisessa *Theosophical Review*ssa ja huhtikuussa suomalaisessa Omassatunnossa, on, kuten tekijä itse kirjoituksessaan ennustaa, herättänyt suurta paheksumista Englannissa ja Amerikassa: Annie Besant, tunnettu ja tunnustettu teosofinen opettaja, lausuu sanoja semmoisia kuin että, „ihminen voi tehdä mitä pahimpia tekoja, sellaisia, jotka ansaitsevat ja todella saavatkin osakseen ankarimman siveellisen tuomion, ja kuitenkin pysyä sopivana ja kelpollisena henkilönä Teosofisen Seuran jäseneksi, jos hänellä on pääasia, nim. halua ja pyrkimystä auttamaan itseään ja muita“! Mutta mitä „halua auttamaa itseään ja muita“ on nähtävänä jäsenissä, jotka kannattavat „mielipiteitä, jotka johtavat murhaan, varkauteen, aviorikokseen, johonkin sukupuolisäännöttömyyteen tai muille pahoille teille? Ja kuitenkin Annie Besant vakuuttaa, että „Teosofisella Seuralla ei ole mitään siveyslakikirjaa, joka olisi sitova sen jäsenille“, ja päättää, että parasta on olla erottamatta jäseniä semmoisten rikosten nojalla! Näin huudahtavat ja kysyvät ne arvoisat Englannin ja Amerikan teosofit, jotka eivät hyväksy Annie Besantin kantaa, ja mieluista on nähdä, kuinka rohkeasti he ilmaisevat mielipiteensä, vähääkään ujustelematta kuuluisan toverinsa „auktoritettia“. Erimielisyys koskee tuota tärkeätä kysymystä, minkälaisia jäseniä Teosofinen Seura on oikeutettu sulkemaan ulos, ja syrjäinen tulee heti ajatelleeksi, että Seuran perustuslaissa ja säännöissä on jonkinlainen vaillinaisuus, koska niin tärkeässä kysymyksessä saatetaan olla aivan eri mieltä. Itse asiassa Seuran nykyisissä säännöissä ei ole muuta mainittu eikä määrätty kuin että presidentillä ja päähallinnolla on oikeus myöntää ja lakkauttaa jäsenyys. Tällöinen epämääräinen pykälä voi tietysti johtaa mielivaltaisuuteen. Vanhemmissa säännöissä olikin tarkoin määritelty, minkä rikoksen nojalla jäsen oli erotettava. Miksikähän ne pykälät on poistettu? Olisihan voitu säilyttää ne, vaikkapa muutettuina; silloin olisi kuitenkin laillisesti varmaa, koska jäsen on erotettava, koska ei. Aivan toinen kysymys on, kuten Annie Besant huomauttaa, onko katsottava sopivaksi ja hyväksi, että Teosofisella Seuralla on erottamisoikeus. Se on aatteellinen kysymys ja sen ratkaisu riippuu siitä, mitä Teosofisella Seuralla ymmärretään. Mutta jos pidetään kiinni siitä katsantokannasta, mikä tähän saakka on Seurassa vallinnut, nim. että sillä on oikeus sulkea piiristään jäsen, jota se ei saata hyväksyä, silloin olisi epäilemättä käytännöllisempi, että säännöissä olisi määrätty minkälaisen rikoksen nojalla jäsen on katsottava jäsenyytensä menettäneeksi.

Mitä on Teosofinen Seura? Luonnollinen vastaus tähän kysymykseen on, että T. S. on teosofisen maailmankatsomuksen elävä äänenkannattaja, edustaja ja julistaja.

Jokainen T. S:n jäsen on johonkin määrin samaa kuin T. S. kokonaisuutena, siis teosofisen maailmankatsomuksen kannattaja, edustaja ja julistaja. Tämä on sivullisten luonnollinen käsitys T. S:sta ja sentähden he – ainakin osaksi – arvostelevat teosofista maailmankatsomusta sen kannattajien mukaan. Jos T. S:n jäsenet osottavat olevansa suhteessa tai toisessa muita ihmisiä alemmalla kehityskannalla, silloin teosofiaakin arvostellaan saman mittakaavan mukaan. Jos sitä vastoin teosofit esiintyvät edukseen maailmassa, jos ihmiset tottuvat kunnioittamaan heitä totuutta rakastavina, vapaamielisinä ihmisystävänä yhtä hyvin kuin suurenmoisten aatteiden julistajina ja salaperäisten asioiden tutkijoina, silloin sama kunnioitus lankee teosofiankin osalle ja puu tunnustetaan hyväksi, koska hedelmät ovat hyviä. Emme saata paheksua tätä maailman arvostelutapaa, vaikka tiedämme, että se on väärä. Väärin on arvostella teosofian mahtavaa elämänfilosofiaa ainoastaan sen heikkojen julistajien mukaan. Me tiedämme teosofian sisältävän niin paljon, ettei kukaan meistä edusta sitä täydellisesti. Teosofia on jumalallinen viisaus, ja kuka meistä olisi jumalallisesti viisas? Jumalallisesti viisas on ainoastaan täydellinen ihminen, ja täydellinen ihminen on ainoa, jolla ei ole heikkouksia eikä puutteita. Hän on meidän ihanteemme, mutta me emme häntä edusta. Väärin siis arvostelee maailmaa, jos se odottaa meiltä täydellistä. Jospa edes niin voisimme esiintyä maailman silmissä, että se uskoisi meidän vilpittömyytemme, meidän ihanteelliseen pyrkimykseemme ja meidän vaikuttiniemme puhtauteen!

Teosofisen Seuran uskontunnustus. Mutta, ehättänee joku kysymään, jos T. S. on teosofisen maailmankatsomuksen edustaja ja julistaja, eikö se silloin ole lahko, niinkuin sen vastustajat väittävät? Ja kuinka tämä sopii yhteen sen vapauden kanssa, joka T. S:n jäsenillä on kaikissa uskonasioissa? Kun ihminen astuu T. S:aan, ei häneltä kysytä hänen uskoaan; kysytään ainoastaan, tunnustaako hän ihmisten yleisen veljeyden, uskontunnustukseen j. n. e. katsomatta. Jos hän nyt astuessaan T. S:aan tulee teosofian kannattajaksi, niin kuinka hän voi ruveta jäseneksi, ellei hän hyväksy kaikkia teosofisia oppeja? Ja jos hänen jäseneksi ruvetakseen täytyy hyväksyä teosofiset opit, missä silloin on tuo kuuluisa ajatuksen- ja uskonvapaus?

Tämä todella näyttää ristiriidalta ensi katsannolla. Mutta onko se todellinen ristiriita?

Teosofinen Seura on teosofisen maailmankatsomuksen elävä äänenkannattaja. Teosofisen Seuran jäsenten ei tarvitse hyväksyä kaikkia teosofisia oppeja, kunhan tunnustavat yleisen veljeyden. Tämä näennäinen ristiriita tulee heti ratkaistuksi, jos teemme seuraavan kysymyksen: mikä on teosofinen maailmankatsomus? ja vastaamme siihen, että sen ydin on ihmisten yleinen veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus.

Sillä mikä on teosofia? Onko se yksistään vertailevaa uskontotutkimusta? Tai onko se usko karmaan ja reinkarnationiin? Tai Mestarien olemassaoloon? Tai onko se usko henkimaailmaan? Tai onko se salaisten voimien kehittäminen? Tai onko se esoterista kristinuskoa? Se ei ole sitä eikä tätä. Se on kaikki yhteensä – ja

paljon muuta vielä. Ja se olisi toivoton sekamelska, ellei kaiken takana piilisi, ellei kaikkia osia yhdistäisi teosofian suurenmoinen henki, teosofisen maailmankatsomuksen ydin, sen *a* ja *o*: ihmiset ovat vapaita ja tasa-arvoisia veljiä, sentähden että kellään ei ole koko totuutta, vaan jokainen näkee totuutta puolittain; kaikki ovat Elämän edessä etsijöitä, ei tietäjiä. Tämän ajatuksen on T. S. lausunut vaalilauseessaan: „Totuus on korkein uskonto“, joka merkitsee täydellistä vapautta inhimillisen tutkimuksen kaikilla aloilla. Se merkitsee, että teosofisen maailmankatsomuksen silmämääränä on totuus. T. S. ei ole „totuuden“ äänenkannattaja, se ei väitä, että teosofinen maailmankatsomus on „ehdoton totuus“; sen väitteen se jättää kirkkoille ja lahkoille. Se näkee totuudessa ihanteen, jota kohti ihmishenki ikävöi, se väittää, että kukaan kuolevainen ei ole ehdottoman totuuden tietäjä, vaan että kaikki olemme pyhiinvaeltajia, jotka kuljemme totuuden luvattua maata kohti, toinen hitaammin, toinen nopeammin. Sentähden ihminen, joka herää tämän tosiasian näkemiseen, on tullut yhteyteen teosofian hengen kanssa ja on oikeutettu liittymään Teosofiseen Seuraan. Ja sentähden T. S:n jäsenillä ei ole muuta yhteistä uskontunnustusta kuin ihmiskunnan veljeys.

Teosofisen Seuran tuomio-oikeus. Kun T. S:n uskontunnustus on näin jalo – jalompi kuin minkään muun yhdistyksen maailmassa –, niin mikä käytännöllinen kanta on parempi: että Seura sulkee ulos semmoiset jäsenet, jotka jonkun synnin tai rikoksen takia alentavat T. S:n arvoa maailman silmissä, vai että se antaa niille synnit ja rikokset anteeksi? Meidän mielestämme jälkimäinen. Sillä veljeyteen kuuluu – meidän ymmärtääksemme – että annamme anteeksi ja kannamme toistemme taakat, ei että pelkäämme maailman tuomiota. Kuinka maailma voisi meitä kärsiä ja rakastaa, ellemme me edes kärsi toisiamme? Kun kerran ihminen vapaaehtoisesti liittyy T. S:aan, niin älköön häntä pakolla ajettako ulos. Määrätköön hänen oma omatuntonsa, koska hänen tulee vetäytyä pois. Älköön hän meiltä saako muuta kuin rakkautta ja hyvää kohtelua osakseen ja kaikkea hyvää opetusta niin paljon kuin kykenemme antamaan. Ja olemme vakuutetut siitä, että maailmakin lopulta oppii meitä kunnioittamaan – ei sentakia että olisimme moitteettomia – vaan sentakia, että todella osotamme rakkautta, suvaitsevaisuutta ja myötätuntoa toisiamme kohtaan. Sillä tätähän kaikki suuret opettajat ovat mieleemme terottaneet. Näin ollen saattaisi mielestämme pyyhkiä pois T. S:n säännöistä koko sen pykälän, jonka mukaan Seuran päähallinnolla on oikeus erottaa sopimaton jäsen, ja vaikka muuten hyväksymme Annie Besantin mielipiteet, menemme tässä kohden pitemmälle kuin hän.

Teosofisen Seuran tehtävä. Presidenttivainajan lausunto. Amerikkalaisen osaston vuosikokouksessa viime syksynä (1906) lausui eversti Olcott presidentti-puheessaan m. m. seuraavat sanat: „Ne jotka sosialismissa näkevät yleiskeinon kaiken aineellisen pahan torjumiseksi, moittivat alituisen teosofiaa siitä, että veljeysaatteetamme huolimatta emme tee mitään käytännöllistä työtä. Tämä todistaa, etteivät he

laisinkaan ymmärrä Seuramme perustuksen luonnetta. Sen tehtävä on täyttää ihmiskunnan ajatuspiiri aatteilla, joiden on laskettu tulevan hyödyksi koko maailmalle; antaa selvät ja tarkat käsitykset ihmisen velvollisuudesta; osottaa keinoja kansainvälisen rauhan ja hyvän tahdon turvaamiseksi, ja näyttää, millä tavalla yksilö voi saavuttaa onnen itselleen ja levittää sitä muille noudattamalla erityistä elämäntapaa ja millä tavalla tietämättömyys – jonka Buddha julisti kaiken pahan alkujuureksi – on poistettavissa.

„Teosofisen Seuran päätehtävä on paljastaa ja saattaa päivänvaloon se yhteinen pohja, jolle kaikki uskonnolliset järjestelmät ovat perustetut, ja tehdä ihmistä suvaitsevaksi ja suosiolliseksi jokaisen uskonnon tunnustajia kohtaan pelastamalla hänet itsensä uskonkappalten orjuudesta. Ei ole ikänä kuulunut T. S:n kaukaisimpiinkin tehtäviin koota pääomaa minkäänlaisten seurojen, uskonnollisten, taloudellisten tai sosialististen järjestämiseksi; ja omasta puolestani olen aina vastustanut, että Seura tehtäisiin vastuunalaiseksi jäsenten mielituunnista tai että se missään kohden hylkäisi puolueettoman kantansa.

„Jos jättäisimme sen puolueettomuuden tien, jolla olemme menestyneet, ja lausuisimme seurana myötätuntonne sosialistisia, raittius-, vegetaarisia, orjuutta vastustavia, esoterisia, vapaamuurari-, valtiollisia tai filosofisia seuroja kohtaan, silloin joutuisimme sekasortotilaan. Meidän myötätunnonosotuksemme käytettäisiin hyväksi markkinoilla, ja koko arvokkuutemme häviäisi hillittömän tunteellisuuden tuulispäihin.

„Minä puolustan T. S:n etuoikeuksia, mutta minulla ei ole vähintäkään halua rajoittaa yksilöllistä vapautta. Päinvastoin rohkaisen tovereissani kaikkea, joka tähtää yleiseen hyvään“.

Uusia kirjoja. Kolme teosofista teosta on paraikaa painettavana ja valmistunevat tämän kuun lopulla; yksi niistä on Pekka Ervastian *Mitä on kuolema?* jonka ensimmäinen painos on ollut loppuunmyytyinä jo puolen vuoden ajan, toiset kaksi ovat uutuuksia:

Annie Besantin *Ihminen ja hänen ruumiinsa*, suom. V. Palomaa, joka kirja on erityisen kansantajuinen, opettavainen ja mieltäkiinnittävä, sekä

Pekka Ervastian *Enkelein lankeemus*, piirteitä ihmiskunnan historiasta „Salaisen Opin“ valossa (Teosofisia esitelmiä n:o 2), joka sisältää suurta mielenkiintoa herättäneen esitelmäsarjan inhimillisistä roduista, ihmissielun syntymishistoriasta, syntiinlankeemuksesta, mustasta magiasta y. m. m.

Lontoon kokous v. 1905. Kuten tunnettu pitivät Teosofisen Seuran „europallaiseen liittoon“ kuuluvat seksionit toisen vuosikokouksensa Lontoossa heinäkuussa v. 1905, johon kokoukseen oli lähetetty edustaja Suomestakin. Tämän kokouksen pöytäkirja on nyt valmistunut painosta ja on meillekin lähetetty kappale ilmoitettavaksi: „*Transaction of the Second Annual Congress of the Federation of European*

Sections of the Theosophical Society held in London July 6 th, 7 th, 8 th, 9 th, and 10 th, 1905. London, published for the Council of the Federation, 1907“. Se on 461 sivua käsittävä nidos isoa 8:voa ja sisältää paitsi varsinaisia pöytäkirjoja 42 pitempää ja lyhyempää kirjotusta, jotka kokouksessa luettiin ääneen. Koska Lontoon kongressissa on tehty laajalti selkoa Omantunnon elokuun numerossa v:lta 1905 (saatavana Teos. Kirj. ja Kust.:stä 60 pennillä), emme tässä tahdo kertoa siitä toistamiseen. Pöytäkirjan hinta on Smk. 15:– ja voidaan se tilata liikkeemme kautta.

Tähtien sanomat. Koska en ole tilaisuudessa ottamaan vastaan horoskooppi-tilauksia ennen syksyä tahdon nyt korvaukseksi kertoa vähäsen tulevan kesän transiiteista. Näiden perusteena on aurinko, ainoa taivaankappale joka vuoden kuluessa kulkee suunnilleen samaa rataa zodiakissa. Jos esim. olette syntyneet noin 2 p. tammikuuta minä vuonna tahansa, niin aurinko horoskoopissanne sijaitsee Kauriin merkin 11:ssä asteessa. Nyt kulkee *Uranus* takamatkallaan Kauriin läpi mainitun asteen ohitse tämän vuoden kesäkuussa ja heinäkuussa, aiheuttaen kummallisia, odottamattomia (ja romantillisia) tapauksia ja muutoksia tai ainakin sisällisiä kokemuksia tavatonta laatua. Jos olette syntynyt 1 p. tammik. niin transiitti sattuu heinäkuun loppupuolella, jos 31 p jouluk. – elokuussa ja syyskuussa sekä lokakuussa. Nämä transiitit vaikuttavat melkein samalla tavalla vastapäätä aurinkoa, siis jos olette syntyneet 4-1 p. heinäkuuta.

Saturnuksen transiitti on ainakin yhtä huomattava ja vaikuttaa tänä kesänä niihin, jotka ovat syntyneet noin 18 p. maalisk. tai 20 p. syysk. aiheuttaen esteitä ja viivytyksiä, vastoinkäymisiä ja tappioita. Elonvoima heikkenee ja elämänilo kärsii. Pitäkööt järkähtämättä kiinni siitä mitä he ovat päättäneet (jos se on hyvää); vastustakoot synkkämielisyyttään ja varokoot vilustumista ja kosteutta. Kävelyretket ovat hyödyllisiä. – Tämä transiitti vaikuttaa ehkä enemmän kesän loppupuoliskolla, jolloin Saturnus liikkuu taaksepäin.

Vielä on mainittava *Marsin* transiitit, joiden vaikutus on *kiihottava* ja *Jupiterin* yleensä *hyväntekevä* voima. Mars vaikuttaa *kesäkuussa*: 10-6 p. tammik. tai 12-8 p. heinäk. syntyneihin; *heinäkuussa*: 6/I-30/XII tai 8/VII-30/VI syntyneihin; *elokuussa*: 29 XII-1/I tai 29/VI-3/VII syntyneihin. – Jupiter *kesäkuussa*: 6-12 heinäk.; *heinäkuussa*: 12-20 p. heinäk.; *elokuussa*: 20-27 p. heinäk. syntyneihin.

(Uraniel).

Omantunnon hyväksi. Teosofinen luentokausi Helsingissä loppuu sunnuntaina kesäkuun 2 p:nä, jolloin Mikonkadun 11:ssä pidetään n. k. pitkä luento. Teosofinen laulukööri laulaa, Martti Humu, V. Palomaa ja Pekka Ervast puhuvat. Sisäänpääsy on 1 markka ja kaikki tulot lankeavat tällä kertaa Omantunnon hyväksi.